

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)**

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел.: (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90
E-mail: minregion@minregion.gov.ua, код ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____ від _____

**Державна регуляторна служба
України**

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України надсилає на погодження проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості», розроблений на виконання пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги».

Просимо опрацювати вказаний проект постанови та погодити його в тижневий термін.

Додатки:

проект постанови Кабінету Міністрів України - на 6 арк;

пояснювальна записка - на 7 арк;

аналіз регуляторного впливу – на 4 арк;

повідомлення про оприлюднення – на 2 арк.

Заступник Міністра

Е. КРУГЛЯК

06890

Хочянівська Н.В.,
Кравченко Н.О. 207-17-11

МІНРЕГІОН

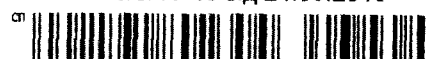
№7/10.1/9420-18 від 19.09.2018

0.31

Державна регуляторна служба України

№ 13043/0/19-18 від 24.09.2018

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від

2018 р. №

Київ

Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості

Відповідно до пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги»

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, що додається.

2. Встановити, що Порядок проведення перерахунку розміру плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у разі перерви в їх наданні, ненадання або надання не в повному обсязі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2013 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 4, ст. 115), застосовується під час дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до введення в дію норм Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон), що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком, до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, що укладенні за правилами, визначеними статтею 18 Закону.

3. Ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 2018 р. №

ПОРЯДОК

здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості

1. Цей Порядок визначає механізм здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком (далі - послуга) за період її ненадання, надання невідповідної якості.

Дія цього Порядку поширюється на управителів багатоквартирних будинків (далі – управителі), співвласників багатоквартирних будинків, яким надається послуга згідно з договором (далі – споживачі).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

надання послуги невідповідної якості – надання управителем послуги з порушенням вимог щодо її якості, передбачених договором про надання послуги, а також стандартами, нормативами, нормами, порядками і правилами, зокрема, надання з порушенням періодичності виконання (надання) робіт (послуг) з утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, поточного ремонту спільного майна багатоквартирного будинку та/або ненадання управителем окремих складових послуги;

ненадання послуги – ненадання управителем послуги (усіх її складових) згідно умов, передбачених договором про надання послуги;

перерахунок – зміна розміру нарахованої плати за послугу у разі надання її невідповідної якості, шляхом зменшення розміру такої плати виходячи з фактично наданих у період перерахунку складових послуг;

період нарахування – період, за який управитель нараховує споживачам плату за послугу;

період перерахунку – період, за який послуга надавалася невідповідної якості та за який управитель здійснює перерахунок;

складові послуги – роботи (послуги) з утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, поточного ремонту спільного майна багатоквартирного будинку, вартість яких включена до складу ціни на послугу згідно з договором про надання послуги.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в Законах України «Про житлово-комунальні послуги», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку».

3. У разі надання послуги невідповідної якості, управителем здійснюється перерахунок на умовах та у терміни, визначені цим Порядком.

У разі ненадання послуги, споживачам не нараховується плата за послугу.

4. Перерахунок здійснюється:

за ініціативи управителя;

у разі прийняття управителем рішення про задоволення вимог, викладених в акті-претензії споживача.

Перерахунок за ініціативи управителя здійснюється протягом місяця, наступного за місяцем у якому виникли підстави для здійснення такого перерахунку.

У разі надходження від споживачів актів-претензій визначеної форми, складених за результатами перевірки якості послуги, та прийняття управителем рішення про задоволення вимог, викладених в акті-претензії, перерахунок здійснюється протягом місяця, наступного за місяцем у якому отримано управителем акт-претензію.

Перерахунок здійснюється виходячи з фактично понесених у звітному періоді витрат на надання послуги щодо кожного будинку окремо з урахуванням обсягу фактично наданих складових послуги в межах ціни та періодичності виконання (надання) таких складових послуги, з урахуванням складеного управителем плану здійснення заходів з утримання спільного майна багатоквартирного будинку та прибудинкової території і поточного ремонту спільного майна будинку.

5. Перерахунок відображається у наступному за періодом перерахунку періоді нарахування.

Сума перерахунку зараховується споживачам в оплату наступних періодів, крім випадку припинення зі споживачами дії договору про надання послуги.

6. У разі припинення дії договору про надання послуги та здійснення управителем остаточних нарахувань плати за послугу, у таких нарахуваннях плати обов'язково враховується сума перерахунку, якщо такий перерахунок не було здійснено раніше управителем відповідно до вимог цього Порядку.

7. Управителі ведуть облік доходів, витрат, кількісних і якісних показників надання послуги щодо кожного багатоквартирного будинку та кожної складової послуги окремо.

8. Обсяг фактично наданої послуги та фактично понесених управителем витрат на надання цієї послуги, повинен бути підтверджений відповідною первинною документацією, що зберігається в управителя, зокрема наказами підприємства, табелем обліку робочого часу, розрахунковими листками нарахування заробітної плати робітникам, нарядами-завданнями, актами списання матеріалів, матеріальними звітами майстрів, актами виконаних робіт постачальних та підрядних організацій, документами, що підтверджують технічні показники будинку, тощо.

9. Облік витрат з технічного обслуговування ліфтів ведеться з урахуванням даних, зазначених у журналах реєстрації зупинок ліфтів. Перерахунок здійснюється у разі простою ліфта більше доби.

10. Перерахунок розміру плати за енергопостачання ліфтів здійснюється за показаннями приладів обліку електричної енергії, а у разі відсутності приладів обліку - на підставі актів постачальника електричної енергії за умови врахування у них факту простою ліфта більше доби.

11. У разі, якщо протягом строку дії договору про надання послуги співвласниками багатоквартирного будинку прийнято рішення про укладання індивідуального договору про надання комунальної послуги, який передбачає утримання, обслуговування та поточний ремонт виконавцем комунальної послуги внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги, та внесено зміни до такого договору і кошторису витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, управителем під час здійснення перерахунку враховується обсяг витрат на виконання робіт з утримання, обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем, який фактично ним понесений до моменту внесення зазначених змін до договору та кошторису.

12. Фактичні витрати щодо кожного окремого багатоквартирного будинку в розрізі складових послуги за період нарахування (період перерахунку) визначаються з урахуванням розподіленої суми загальновиробничих та адміністративних витрат управителя (суми витрат, визначеної для відповідного будинку).

13. Управитель оприлюднює склад фактично понесених витрат та обсяг запланованих і виконаних складових послуги, а також повідомляє споживачам про економію коштів і плани щодо їх використання (у разі виникнення такої економії) на власному веб-сайті та/або в інший визначений ним спосіб.

Економія коштів, отримана управителем під час надання послуги, яка не призвела до погіршення якості надання послуги, зокрема, до порушення періодичності виконання (надання) робіт (послуг) з утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, поточного ремонту спільного майна багатоквартирного будинку, та/або ненадання окремих складових послуги, не є підставою для перерахунку за вимогами цього Порядку.

14. Акти-претензії, що надходять від споживачів, реєструються управителем у журналі реєстрації актів-претензій.

Перерахунок за актом-претензією проводиться для усіх споживачів багатоквартирного будинку, яким послуга була надана невідповідної якості.

Невиконання (ненадання) складових послуги у зв'язку із ненастанням строку їх виконання (надання) за планом або графіком, складеним управителем, не є підставою для проведення перерахунку за актом-претензією.

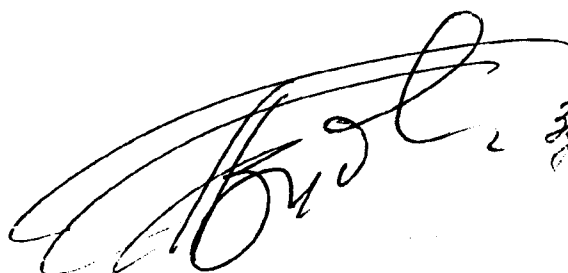
15. Управитель здійснює коригування сум нарахованих пільг з урахуванням проведеного перерахунку щодо кожного споживача і подає структурним підрозділам з питань соціального захисту населення місцевих держадміністрацій або виконавчих комітетів відповідних рад інформацію за результатами такого коригування, а також інформацію про суму та період перерахунку щодо кожного споживача - отримувача субсидії для перерахунку розмірів наданих субсидій.

16. Інформація про здійснення перерахунку зазначається управителем у рахунку на оплату послуги із зазначенням при цьому даних про періодненадання послуги, надання невідповідної якості, суму та період перерахунку. Також інформаційне повідомлення щодо проведення

перерахунку споживачам у відповідному багатоквартирному будинку розміщується на власному веб-сайті управителя.

Під час щорічного звітування управителем про виконання кошторису витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території до відома споживачів доводиться інформація про проведення перерахунку за період надання послуги (період дії договору про надання послуги).

 Зубко С.С.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості»

Мета: визначення механізму здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» (далі – проект акта) розроблено Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на виконання пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

10 грудня 2017 року набрав чинності Закон України від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон), яким регулюються відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг.

10 червня 2018 року цей Закон введено в дію в частині положень, що регулюють питання надання та оплати послуги з управління багатоквартирним будинком.

Так, однією із житлово-комунальних послуг, визначених цим Законом, є послуга з управління багатоквартирним будинком.

Згідно із статтею 7 Закону споживач житлово-комунальних послуг має право на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за житлово-комунальні послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або зниження їхньої якості. Такому праву споживача кореспондує обов'язок управителя багатоквартирного будинку здійснити перерахунок вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості (частина друга статті 26 Закону).

Частиною другою статті 27 Закону передбачено, що у разі ненадання, надання неналежної якості послуги з управління багатоквартирним будинком споживач має право викликати управителя для перевірки якості наданих послуг.

При цьому затвердження порядку здійснення перерахунку вартості комунальної послуги та послуги з управління багатоквартирним будинком за період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості віднесено Законом до повноважень Кабінету Міністрів України (пункт 9 частини першої статті 4 Закону).

Відповідно до пункту 9 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Кабінету Міністрів України доручено забезпечити введення в дію нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію цього Закону, з дня введення його в дію.

З огляду на зазначене, на виконання вимог Закону Мінрегіоном розроблено відповідний проект акта.

При цьому, враховуючи вимоги пункту 3¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону пунктом 2 проекту акта передбачається встановити, що Порядок проведення перерахунку розміру плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у разі перерви в їх наданні, ненадання або надання не в повному обсязі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2013 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 4, ст. 115), застосовується в умовах дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до введення в дію норм Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком, до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

3. Суть проекту акта

Згідно з проектом акта передбачається затвердити Порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, яким визначається механізм здійснення відповідного перерахунку, зокрема:

визначаються умови та терміни здійснення перерахунку управителем, а саме перерахунку за ініціативи управителя та перерахунку у разі прийняття управителем рішення про задоволення вимог, викладених в акті-претензії споживача;

визначаються вимоги щодо підтвердження обсягу фактично наданої послуги з управління багатоквартирним будинком, та, відповідно, фактично понесених витрат управителем;

встановлюються особливості здійснення перерахунку в частині таких складових послуги з управління багатоквартирним будинком як технічне обслуговування ліфтів, енергопостачання ліфтів, утримання, обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем;

визначаються умови, за яких перерахунок не проводиться;

встановлюються вимоги щодо інформування управителем споживачів про проведення перерахунку.

4. Правові аспекти

Актом законодавства, що містить правові підстави розроблення проекту акта, є Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

Нормативно-правовими актами, що діють у відповідній сфері суспільних відносин є Закони України «Про житлово-комунальні послуги», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирних будинках».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Впровадження проекту акта не потребує матеріальних і фінансових витрат.

Реалізація проекту акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Прогноз впливу

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, розвиток регіонів, ринок праці, громадське здоров'я, екологію та навколишнє середовище та інші сфери суспільних відносин.

При цьому реалізація акта матиме вплив на інтереси держави, управителів, громадян (споживачів послуги).

Очікувані результати впливу наведено у таблиці.

Об'єкт впливу	Вигоди	Витрати
Держава	<p>Прийняття проекту акта дозволить визначити на рівні нормативно-правового акта єдині вимоги та підхід (механізм) до здійснення управителем перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.</p>	<p>Відсутні, оскільки реалізація положень акта не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат зі сторони держави.</p>
Управителі	<p>Прийняття проекту акта дозволить:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечити єдиний підхід до проведення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості; забезпечити баланс інтересів управителів та споживачів послуги з управління багатоквартирним будинком; уникнути непорозумінь зі споживачами з питань перерахунку розміру плати за період її ненадання, надання невідповідної якості, що безпосередньо відобразатиметься на платіжній дисципліні споживачів; забезпечити дотримання вимог чинного законодавства під час проведення перерахунку. 	<p>Додаткових витрат не передбачається.</p>
Громадяни (споживачі послуги)	<p>Прийняття проекту акта дозволить споживачам послуги з управління багатоквартирним будинком:</p> <ul style="list-style-type: none"> реалізувати передбачене Законом право на зменшення 	<p>Додаткових витрат не передбачається</p>

	<p>розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження якості;</p> <p>уникнути непорозумінь із управителем щодо нарахування плати за послугу з управління багатоквартирним будинком у випадку її ненадання, надання невідповідної якості;</p> <p>отримувати від управителя інформацію про проведення перерахунку.</p>	
--	--	--

7. Позиція заінтересованих сторін

Враховуючи те, що проект акта матиме вплив на інтереси управителів багатоквартирних будинків, він направляється на погодження до Громадської спілки «Асоціація управителів житла».

Також проект акта направляється на погодження до Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, Конфедерації роботодавців України, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Проект акта не надсилається на розгляд Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, оскільки він не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

8. Громадське обговорення

Проект акта розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (www.minregion.gov.ua).

9. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством соціальної політики України, Антимонопольним комітетом України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною регуляторною службою України.

10. Правова експертиза

Проект акта буде направлено до Міністерства юстиції України для проведення правової експертизи після отримання погоджень заінтересованих центральних органів виконавчої влади та соціальних партнерів.

11. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні норми, що містять ознаки дискримінації. Громадська антидискримінаційна експертиза не проводилась.

12. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила та процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних порушень.

Громадська антикорупційна експертиза не проводилась.

13. Прогноз результатів

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» дозволить визначити єдині вимоги та механізм здійснення управителем перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

**Віце-прем'єр-міністр України –
Міністр регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального
господарства України**

_____ 2018 р.

Г. ЗУБКО

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін

1. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» розроблено на виконання вимог пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги». Вказаним Законом затвердження порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період їх ненадання, надання невідповідної якості віднесено Законом до повноважень Кабінету Міністрів України.

2. Проект постанови матиме вплив на ключові інтереси управителів багатоквартирних будинків та споживачів послуги:

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	
Управителі багатоквартирних будинків	Виконання вимог законодавства та умов договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком в частині здійснення перерахунку вартості послуги за період її ненадання, надання невідповідної якості.	Спостерігатиметься позитивний вплив на діяльність управителів, а також систему взаємодії управителів та споживачів в частині оплати послуг. Негативний вплив не очікується.	Очікуваний позитивний вплив на ключовий інтерес у середньостроковій перспективі є аналогічним тому, що і у короткостроковій перспективі. Негативний вплив не очікується.	Позитивний вплив очікується у зв'язку з тим, що будуть визначені чіткі умови та порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.
Споживачі послуги	Прийняття проекту акта дозволить споживачам послуги з управління багатоквартирн	Спостерігатиметься позитивний вплив на споживачів в частині оплати фактично спожитої послуги з управління	Очікуваний позитивний вплив на ключовий інтерес у середньостроковій перспективі є аналогічним тому,	Споживачі послуг з управління багатоквартирним будинком зможуть реалізувати право, визначене Законом, та

	им будинком: реалізувати передбачене Законом право на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження якості.	багатоквартирним будинком та налагодження ефективної взаємодії з управителем багатоквартирного будинку.	що і у короткострокові перспективі. Негативний вплив не очікується.	отримати від управителя перерахунок вартості послуги у разі ненадання послуги, надання її невідповідної якості.
--	--	--	---	--

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості
послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання,
надання невідповідної якості»**

I. Визначення проблеми

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» (далі – проект акта) розроблено Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на виконання пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги».

10 грудня 2017 року набрав чинності Закон України від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон), яким регулюються відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг.

10 червня 2018 року цей Закон введено в дію в частині положень, що регулюють питання надання та оплати послуги з управління багатоквартирним будинком.

Так, однією із житлово-комунальних послуг, визначених цим Законом, є послуга з управління багатоквартирним будинком.

Згідно із статтею 7 Закону споживач житлово-комунальних послуг має право на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за житлово-комунальні послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або зниження їхньої якості. Такому праву споживача кореспондує обов'язок управителя багатоквартирного будинку здійснити перерахунок вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості (частина друга статті 26 Закону).

Частиною другою статті 27 Закону передбачено, що у разі ненадання, надання неналежної якості послуги з управління багатоквартирним будинком споживач має право викликати управителя для перевірки якості наданих послуг.

При цьому затвердження порядку здійснення перерахунку вартості комунальної послуги та послуги з управління багатоквартирним будинком за період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості віднесено Законом до повноважень Кабінету Міністрів України (пункт 9 частини першої статті 4 Закону).

Відповідно до пункту 9 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Кабінету Міністрів України доручено забезпечити введення в дію нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію цього Закону, з дня введення його в дію.

Необхідність розроблення проекту акта обумовлено відсутністю на сьогоднішній день визначеного на рівні нормативно-правового акту механізму здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

З огляду на зазначене, на виконання вимог Закону Міністерством розроблено відповідний проект акта.

При цьому, враховуючи вимоги пункту 3¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону пунктом 2 проекту акта передбачається встановити, що Порядок проведення перерахунку розміру плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у разі перерви в їх наданні, ненадання або надання не в повному обсязі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2013 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 4, ст. 115), застосовується в умовах дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до введення в дію норм Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком, до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

Основні групи (підгрупи), на які проблеми справляють вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	так	—
Держава	так	—
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	—

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки потребує нормативно-правового врегулювання.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямовано на розв'язання проблем, визначених у попередньому розділі аналізу регуляторного впливу.

Метою проекту акта є визначення механізму здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

Досягти мети планується шляхом затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	<p>не відповідає вимогам Закону; не дозволяє реалізувати на практиці окремі положення Закону; відсутній визначений на рівні нормативно-правового акту механізм здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.</p>
Прийняття проекту постанови	<p>Дозволить реалізувати вимоги Закону щодо здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України; забезпечить єдиний підхід до проведення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості; забезпечить баланс інтересів управителів та споживачів послуги з управління багатоквартирним будинком; дозволить уникнути непорозумінь між управителями та споживачами в частині здійснення перерахунку розміру плати за послугу з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, що безпосередньо відобразатиметься на платіжній дисципліні споживачів; забезпечить дотримання вимог чинного законодавства під час проведення перерахунку; повністю відповідає потребам у вирішенні проблеми; встановлює зрозуміле загальне регулювання, не примножуючи кількості нормативно - правових актів з одного питання; зникає неврегульованість проблеми у чинному законодавстві.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні. Альтернатива є неприйнятною, оскільки не забезпечує досягнення поставленої мети.	Витрати відсутні
Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту постанови дозволить: реалізувати вимоги Закону щодо здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України; визначити на рівні нормативно-правового акту порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, що дозволить встановити єдині вимоги та підхід (механізм) до здійснення управителем відповідного перерахунку.	Відсутні, оскільки реалізації положень акта не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не відповідає вимогам чинного законодавства України
Прийняття проекту постанови	Дозволить споживачам послуги з управління багатоквартирним	Витрат зі сторони громадян – споживачів послуги не передбачається.

	<p>будинком: реалізувати передбачене Законом право на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання невідповідної якості; уникнути непорозумінь з управителем щодо нарахування плати за послугу з управління багатоквартирним будинком у разі її ненадання, надання невідповідної якості; отримувати від управителя інформацію про проведення перерахунку.</p>	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	3310	1655	552	0	5517
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	60	30	10	0	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не відповідає вимогам чинного законодавства України
Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту акта дозволить забезпечити	Відсутні, оскільки реалізації положень акта не потребує додаткових матеріальних чи інших

	<p>єдиний підхід до проведення управлінням перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості;</p> <p>забезпечити баланс інтересів управителів та споживачів послуги з управління багатоквартирним будинком;</p> <p>уникнути непорозумінь зі споживачами з питань перерахунку розміру плати за період її ненадання, надання невідповідної якості, що безпосередньо відобразатиметься на платіжній дисципліні споживачів;</p> <p>забезпечити дотримання вимог чинного законодавства під час проведення перерахунку.</p>	витрат .
--	--	----------

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	З огляду на альтернативу – залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, витрати відсутні.
Прийняття проекту акта	Витрати відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	1	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, вимоги Закону щодо здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, не будуть реалізованими.
Прийняття проекту постанови	4	У разі прийняття проекту акта задекларовані цілі забезпечать повною мірою досягнення поставленої мети стосовно затвердження Кабінетом Міністрів України порядку перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Прийняття проекту постанови	У разі прийняття постанови Кабінету Міністрів	У разі прийняття проекту акта, держава,	У разі прийняття проекту постанови задекларовані цілі

	<p>України для держави вигода заключатиметься у можливості реалізації вимог Закону щодо здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України; Крім того, на рівні нормативно-правового акту буде визначено порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, що дозволить встановити єдині вимоги та підхід (механізм) до здійснення управителем відповідного перерахунку.</p> <p>Громадяни зможуть</p>	<p>суб'єкти господарювання та громадяни не нестимуть ніяких матеріальних та інших витрат, пов'язаних із реалізацією нормативно-правового акту.</p>	<p>будуть досягнуті повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання, не примножуючи кількості нормативно - правових актів з одного питання та зникає неврегульованість проблеми, що виникла, у чинному законодавстві</p>
--	--	--	--

	<p>реалізувати надане їм Законом право на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження якості; уникнути непорозумінь із управителем щодо нарахування плати за послугу з управління багатоквартирним будинком у випадку її ненадання, надання невідповідної якості.</p> <p>Також громадяни зможуть отримувати від управителя інформацію про проведення перерахунку, що сприятиме підвищенню рівня їх поінформованості, а також контролю за діяльністю управителя.</p> <p>У свою чергу для суб'єктів господарювання буде визначено єдиний підхід щодо проведення перерахунку вартості послуги з</p>		
--	---	--	--

	<p>управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.</p> <p>При цьому буде забезпечено баланс інтересів управителів та споживачів послуги з управління багатоквартирним будинком.</p> <p>Наявність визначеного Кабінетом Міністрів України Порядку перерахунку дозволить уникнути непорозумінь зі споживачами з питань перерахунку розміру плати за період її ненадання, надання невідповідної якості, що безпосередньо відобразатиметься на платіжній дисципліні споживачів; а також дозволить забезпечити дотримання вимог чинного законодавства під час проведення</p>		
--	--	--	--

	перерахунку.		
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін витрати для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін вимоги Закону щодо здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, не будуть реалізованими.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Не забезпечується досягнення цілей, оскільки на сьогодні відсутній нормативно-правовий акт, який визначав би механізм здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.	Зовнішні чинники на дію регуляторного акта у разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін відсутні.

Прийняття проекту постанови	Прийняття постанови забезпечить повною мірою досягнення задекларованих цілей поставленої мети.	На дію цього регуляторного акта негативно можуть вплинути такі економічні та політичні фактори: економічна криза, політична нестабільність, зміни в чинному законодавстві.
-----------------------------	--	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» дозволить:

реалізувати вимоги Закону;

визначити механізм здійснення управителями перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

Згідно із проектом Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, що передбачається затвердити проектом акта, визначаються:

- умови та терміни здійснення перерахунку управителем, а саме: перерахунку за ініціативи управителя та перерахунку у разі прийняття управителем рішення про задоволення вимог, викладених в акті-претензії споживача;

- вимоги щодо підтвердження обсягу фактично наданої послуги з управління багатоквартирним будинком, та, відповідно, фактично понесених витрат управителем;

- особливості здійснення перерахунку в частині таких складових послуги з управління багатоквартирним будинком як технічне обслуговування ліфтів, енергопостачання ліфтів, утримання, обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем;

- умови, за яких перерахунок не проводиться;

- вимоги щодо інформування управителем споживачів про проведення перерахунку.

При цьому проектом акта враховано вимоги пункту 3¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, яким передбачено, що договори про

надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладені до введення в дію норм цього Закону, що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком (тобто, до 10.06.2018), зберігають чинність *на умовах, визначених такими договорами* (у тому числі вивезення побутових відходів за наявності), до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, що укладені за правилами, визначеними цим Законом. У разі якщо згідно з такими договорами передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах.

Так, зважаючи на вищенаведені вимоги Закону та враховуючи умови перехідного періоду (переходу від послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій до послуги з управління багатоквартирним будинком) пунктом 2 проекту акта встановлено, що Порядок проведення перерахунку розміру плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у разі перерви в їх наданні, ненадання або надання не в повному обсязі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2013 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 4, ст. 115), застосовується в умовах дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до введення в дію норм Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком, до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги, оцінюється вище середнього.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не прогнозується;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта – усі управителі багатоквартирних будинків (фізичні особи - підприємці або юридичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які за договором із співвласниками забезпечують належне утримання та ремонт спільного майна багатоквартирного будинку і прибудинкової території та належні умови проживання і задоволення господарсько-побутових потреб);

розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта – не змінюється;

розмір цін на послугу з управління багатоквартирним будинком;

обсяги коштів, що перераховуватимуться споживачам послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості;

обсяг заборгованість споживачів за спожиті послуги з управління багатоквартирним будинком;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – вище середнього; проект акта розміщено на офіційному веб-сайті Мінрегіону.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно цього регуляторного акта буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності.

Зокрема: базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься статистичним методом.

Перший заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

В. НЕГОДА

_____ 2018 р.

Пошук

ПРО МІНІСТЕРСТВО НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ ПРЕС-ЦЕНТР ПРИЙМАЛЬНЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗ

Головна > Нормативно-правова база > Регуляторна політика > Повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів > Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості»

Пошук по нормативній базі

Регуляторна політика

Інформація про здійснення Міністерством регуляторної діяльності

Відстеження результативності

План діяльності Мінрегіону з підготовки проектів регуляторних актів

Повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів

Проекти регуляторних актів для обговорення та аналізу регуляторного впливу

Громадське обговорення

Нормативно-правові та інші акти

Нове в законодавстві

Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості»

18.09.2018

Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості»

1. Розробник:

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

2. Стислий виклад змісту проекту:

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» (далі – проект постанови) розроблено Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на виконання пункту 9 частини першої статті 4 Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон).

Проектом постанови передбачається затвердити Порядок здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості, яким визначається механізм здійснення відповідного перерахунку, зокрема:

визначаються умови та терміни здійснення перерахунку управителем, а саме: перерахунку за ініціативи управителя та перерахунку у разі прийняття управителем рішення про задоволення вимог, викладених в акті-претензії споживача;

визначаються вимоги щодо підтвердження обсягу фактично наданої послуги з управління багатоквартирним будинком, та, відповідно, фактично понесених витрат управителем;

встановлюються особливості здійснення перерахунку в частині таких складових послуги з управління багатоквартирним будинком як технічне обслуговування ліфтів, енергопостачання ліфтів, утримання, обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем;

визначаються умови, за яких перерахунок не проводиться;

встановлюються вимоги щодо інформування управителем споживачів про проведення перерахунку.

При цьому, враховуючи вимоги пункту 31 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону пунктом проекту постанови передбачається встановити, що Порядок проведення перерахунку розміру плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у разі перерви в їх наданні, ненадання або надання не в повному обсязі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2013 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 4, ст. 115), застосовується в умовах дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до введення в дію норм Закону України від 9 листопада 2017 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», що регулюють надання послуг з управління багатоквартирним будинком, до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості» дозволить визначити єдині вимоги та механізм здійснення управителем перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання, надання невідповідної якості.

3. Спосіб оприлюднення проекту регуляторного акта:

Проект постанови, пояснювальну записку та аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України в мережі Інтернет (www.minregion.gov.ua).

4. Строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань:

Зауваження та пропозиції приймаються протягом місяця.

5. Зауваження та пропозиції направляти на адресу:

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України,
Департамент економіки систем життєзабезпечення:

01601, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 9, тел. 207-17-11, KravchenkoNO@minregion.gov.ua.

Державна регуляторна служба України:

01001, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11, тел. 254-56-73, ф. 254-43-93

inform@dkrp.gov.ua

Зауваження та пропозиції можуть надсилатися поштою та на електронні адреси.

КОНТАКТИ

01601, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 9
(юридична адреса)

Відділ по роботі із зверненнями громадян та
забезпечення доступу до публічної інформації

ВАЖЛИВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Президент України
Верховна Рада України

24.09.2018

Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення пе...

03150, м. Київ, вул. Ділова, 24

(044) 284-05-29, 278-63-08, 284-05-53

Урядовий портал

Загальний відділ: (044) 284-05-54, 284-05-51,

zapyt@minregion.gov.ua

Національне агентство з питань запобігання корупції

278-82-90 (факс)

Прес-служба Міністерства

Геопортал «Адміністративно-територіальний устрій Укр:

minregion@minregion.gov.ua

(044) 590-47-96 (тел/факс), 590-47-95

press@minregion.gov.ua

Децентралізація влади

Держархбудінспекція

Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву

Держенергоефективності України

Угода мерів

Громадська рада при Мінрегіоні

Веб-ресурс «Відкрите просторове планування» (pMap)

Євроінтеграційний портал

© 2018 Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
Весь контент доступний за ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International license, якщо не зазначено інше.